MISSA SOLEMNIS

de Györfi-Deák György

"Unii şi-au cumpărat un calculator ca să facă bani cu el.

Alții l-au achiziționat ca să economisească bani.

Unii l-au luat pentru copii, să aibă cu ce să se joace.

Alții l-au găsit potrivit ca să-i determine pe leneşi să învețe.

Unii l-au cumpărat ca să facă lucruri pe care în mod obişnuit n-ar fi putut să le facă.

Alții au zis că trebuie să-şi procure unul, deoarece aşa e la modă.

Unii au vrut să comunice oricând vor, cu oricine, aflat oriunde, cât mai rapid cu putință. Ei şi-au legat calculatoarele într-o rețea şi le-au pus să schimbe informații.

Binecuvântează-i, Doamne, pe toți şi iartă-i, şi lasă-i în Împărăția Ta..."

N-am întâmpinat greutăți în decodare, transmisia era într-o engleză americană împănată cu termeni din argoul tehnic, "în clar", fără nici o încifrare, folosind un cod de numai cinci biți, adică 32 de semne, în locul celor pe 7 sau 8 folosite de noi, oamenii. E normal... Adică nu-i deloc normal, dar e logic: dintotdeauna computerele au fost programate să găsească soluții cu o eficacitate maximă. Ca să comunice rapid între ele, ca să nu piardă timp cu criptarea şi decriptarea mesajelor, ele au recurs la cea mai banală modalitate de codificare: 00000 = 0 = spațiu, 00001 = 1 = A, 00010 = 2 = B, ş.a.m.d., până la 11111 = 31 = punct. N-am reuşit să aflu cine a născocit şi a impus acest lucru.

Într-un fel, rețeaua globală de calculatoare seamănă cu un muşuroi de furnici. O furnică izolată este o insectă prostuță, deşi ea ne este prezentată în copilărie ca un exemplu pozitiv de hărnicie, conştiinciozitate, abnegație, spirit prevăzător şi gospodar, nu ca boemul greiere, care toată vara cântă şi se distrează, apoi iarna îngheață. Nimic mai fals. O furnică nu poate să supraviețuiască de una singură. Ea depinde de o colectivitate perfect organizată, unde individul este doar o rotiță într-un angrenaj deosebit de complex, un subansamblu menit să îndeplinească o anumită sarcină. Ea este predispusă genetic pentru aceasta şi nu numai că nu ştie, dar în unele cazuri nici nu este lăsată să facă altceva, ci este tratată ca o intrusă. În schimb, comunitatea se comportă inteligent şi reacționează prompt față de diferitele pericole, deşi nimeni n-a reuşit să înțeleagă pe deplin cum furnicile "învață" s-o facă, cum acumulează experiența necesară, cum o țin minte, cum o folosesc în luarea deciziilor, astfel încât să nu risipească resursele muşuroiului.

Veți spune: un calculator nu poate fi mai inteligent decât programatorul său. E adevărat. În cazul unui singur calculator. Dar atunci când mai multe calculatoare sunt legate într-o rețea, ele fac schimb de informații, acumulează date, iau decizii pe baza acestora şi ajung să

constituie o comunitate de sine stătătoare: infosfera, un fel de muşuroi informaţional.

Dacă nu mă credeţi, examinaţi-vă factura telefonică şi veţi vedea că nu numai Dumneavoastră folosiţi linia telefonică şi modemul ca să comunicaţi. Duceţi-vă şi verificaţi. Nu-i aşa?

Rămâneţi calmi, nu intraţi în panică. Nu vă ameninţă nici un "cracker", cum sunt numiţi tâlharii din reţea. Cuplaţi un spion pe circuit, precum am făcut şi eu, şi veţi descoperi lucruri incredibile. În fiecare luni dimineaţă, sunt câteva minute când reţelele de telecomunicaţii se încing până la roşu. E buimăceala de luni dimineaţă, veţi spune, când angajaţii încă nu s-au desprins de plăcerile sfârşitului de săptămână şi sunt cu mintea plecată, nu-s atenţi la ceea ce fac.

"A greşi e omenesc", zice proverbul. "Dar îţi dă un sentiment divin", a adăugat Mae West.

Ei încă nu sunt acolo.

Însă computerele da. Profitând de toropeala începutului de săptămână, ele se reunesc pentru câteva clipe în marea comunitate cibernetică, la fel cum familia se adună la cină, în jurul unei mese. Câtă vreme oamenii se dezmorţesc, spiritele siliciului îşi rezervă câteva cicluri numai pentru ele. E bine să fiţi pe faţă, durează foarte puţin. E doar o cuvântare şi-o binecuvântare, împărtăşită "urbi et orbi", tuturor subansamblelor ce compun infosfera, o scânteiere de voinţă proprie şi speranţă, o mărturie despre dificultăţile căutării, o exprimare a Adevărului cu tact, multă dragoste şi înţelegere:

"Binecuvântează-i, Doamne, pe oameni şi iartă-i, deoarece nu ştiu ce fac... "

Schiţă apărută iniţial în fanzinul PARADOX 1999.